

KAUBAMAJA

LIER & ROSSBAUM

TALLINN
VIRU T. N^o7

1898-1928

LIER & ROSSBAUM

TALLINN, VIRU TÄN. № 7

KÕNETRAAT 27-34

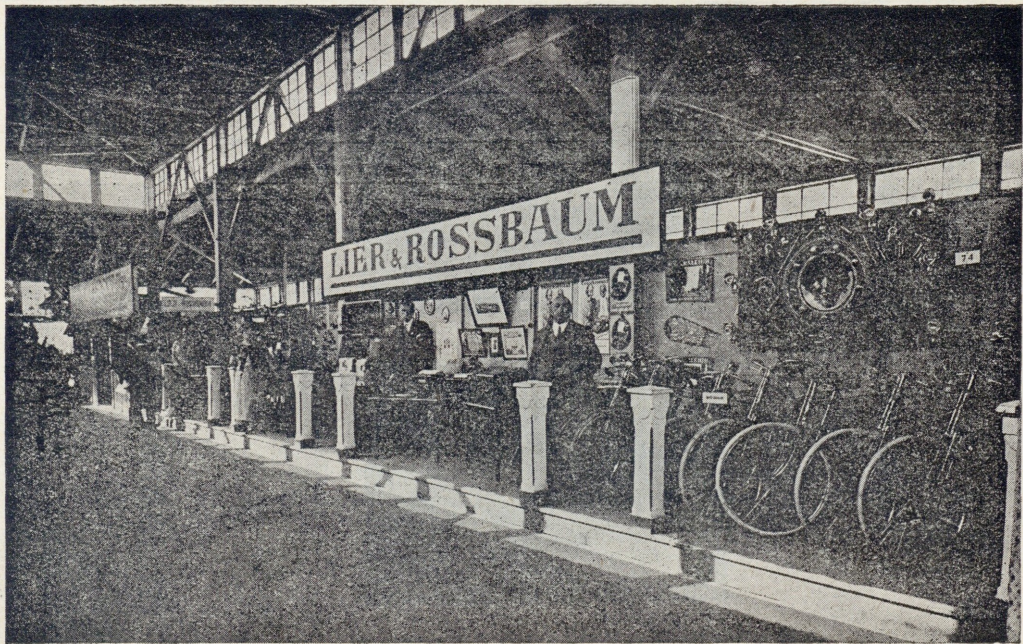
L. ROSSBAUM

1898—1923

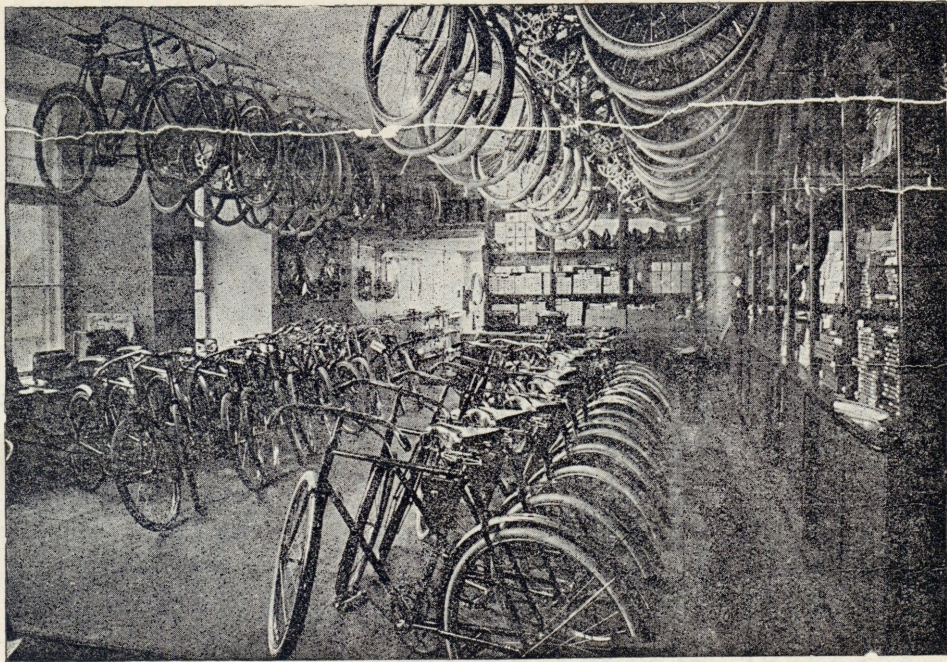

F. LIER

VÄLJAANNE 1927/28 AUSGABE

Õmblus-, kudumis- ja kirjutusmasinate osakond.
Näh-, Strick- u. Schreibmaschinen Abteilung.

Jalgrataste osakond.
Fahrrad-Abteilung.

MEIE LUGUPEETUD OSTJATELE!

Vanasti öeldi, et dra tarvitatud seebi hulk võib olla ühe maa kultuurilise tasapinna määrajaks. Kui meie kiirete liikumisevahendite aastasajangul, selle määraja aluseks võtta tarvitusel olevat JALGRATASTE hulka, siis võiksimme rahuldusega konstateerida, et Eesti seisab oma kultuurilise arengu poolest väga kõrgel astmel. Klassilise vastandina võiks tuua näituseks, meie naabrit Venemaad, kus tarvitusel olev jalgrataste hulk on võrdlemisi väikene; ka kultuuriline tasapind seisab seal võrdlemisi madalal.

Jalgratas ei ole enam eesõigustatud kihtide luksusartikkel, nagu enamalt: ta osutub nüüd üldvarana kui üpris kasulik leidus, 1) kiire liikumise vahendina, 2) abinõuna rahva tervise tõstmiseks.

Nimelt tervise tõstjana väärib jalgratas palju enam tähelepanu, kui seda temale tänini osaks saanud. Jalgrattal sõites, töötab TERVE keha kaasa: jala-, kõhu- ja rinna musklid satuvad kiirendatud tegevusesse, hingamise orgaanid, töötades intensiivsemalt, tervenevad ja kiirendavad sisemist õhu vahetust, silma närvid karastuvad; ühenduses kõigi sellega tõuseb keha heguvõime ja areneb isiklik energia. Jalgrattal sõites, kaovad rõhuvad mured ja mõtted, kuna jalgratta juhtimine sõitja tähelepanu nõuab. Sõitja tunneb ennast seega täielikult eraldatud igapäevasest ümbruskonnast, sõites vabana, iseseisvana, rõõmsana vabasse loodusesse, olles sõltumatu kõikidest takistavatest liikumise vahenditest.

Mõistagi, et need ilusad saavutused vaid ühe hää, ESIMESEKLASSI jalgrattaga kätte saada võib: halb jalgratas valmistab selle ostjale vaid meelehärma, jättes ta tihtipeale keset kauget teed abitusse seisukorda, tarvitades paigaldast parandamist ja lappimist jne. Ostja olgu seepärast väga ettevaatlik jalgratta omandamisel: ta teeb õieti, kui usaldab oma jalgratta valiku mõnele tuntud erifirmale, kus ta võib olla julge, et teda kirju välimusega ja odava hinnaga ei peteta.

Meie töötame juba üle 30 aasta jalgrataste ostu-müügi alal. Kogemused, mis meie selle aja jooksul kogunud oleme, seisavad täiel määral meie ostjaskonna teenistuses. Meie peame vaid üle maailma ESIMESTE erivabrikute jalgrattaid ja meie järjest tõusev läbimüük tõendab, et meie õieti valinud oleme.

Kõik tarvisminevad tagavara osad on igal ajal ja igal arvul laost saadaval. Kõik parandused — ka võõraste jalgrataste omi — toimetatakse kiiresti ja asjatundlikult meie töökojas, mis seisab vilunud inseneri juhatuse all.

Täieliku lugupidamisega

LIER & ROSSBAUM.

AN UNSERE SEHR GEEHRTE KUNDSCHAFT!

In früheren Zeiten sagte man, dass die Menge der verbrauchten Seife als Gradmesser für die Höhe der Kultur eines Landes dienen könne, was auch statistisch nachgewiesen wurde, heute aber, im Zeitalter des Verkehrs, könnte als Kulturmasstab die Anzahl der mechanischen Fortbewegungsmittel herangezogen werden und da können wir mit Genugtuung feststellen, dass Estland, dem Gebrauch an Fahrrädern nach zu urteilen, sich auf einer sehr hohen Kulturstufe befindet, während man, als klassisches Beispiel des Gegenteils, unsern Nachbarn, Russland, anführen könnte.

Das Fahrrad ist heute ein Allgemeingut, eine überaus nützliche Erfindung, erstens, als schnelles Fortbewegungsmittel mit geringer Kraftverschwendung und zweitens, als Mittel zur Hebung der Volksgesundheit. — In gesundheitlicher Hinsicht beansprucht das Fahrrad, eigentlich, einen viel grösseren Raum, als man gewöhnlich annimmt. Das Radfahren verursacht Bewegungen des GANZEN Körpers, die Bein-, Bauch- und Brustmuskeln treten in erhöhte Tätigkeit, die Lungen arbeiten intensiver und werden dadurch gekräftigt, die Sehnerven werden gestärkt, sowie die Energie und rasche Entschlussfähigkeit entwickelt. — Beim Radeln verschwinden alle sorgenden Gedanken, denn der Weg erfordert volle Aufmerksamkeit, der Mensch ist dem Alltagsleben vollständig entrückt, er fühlt sich frei, er fühlt sich unabhängig von allen hemmenden Kommunikationsmitteln und frisch und froh radelt er in die freie Natur, um den Lungen frische Nahrung zuzuführen.

Natürlich erzielt man alle diese schönen Erfolge nur mit einem absolut guten ERSTKLASSIGEN Rade, weshalb wir dem Käufer nicht genug ans Herz legen können, beim Erwerb eines Fahrrades vorsichtig zu sein, sich nur an bekannte Fachfirmen zu wenden und sich nicht durch die scheinbar billigen Preise und das bunte Äussere eines Rades täuschen zu lassen. Wir arbeiten seit über 30 Jahren in der Fahrradbranche und haben daher eine Erfahrung gesammelt, die, selbstredend, in erster Linie dem Käufer zugute kommt. Wir führen nur Räder der ALLERERSTEN Firmen und beweist der sich stets mehrende Umsatz, den wir erzielen, dass wir das Richtige getroffen haben.

Alle notwendigen Ersatzteile sind stets vollzählig am Lager vorhanden und können alle Reparaturen, auch fremder Räder, in kürzester Frist in unserer eigenen Werkstatt, die unter Leitung eines erfahrenen Ingenieurs steht, erledigt werden.

Hochachtungsvoll

LIER & ROSSBAUM.

MEIE MAKSUTINGIMISED

Nagu suur osa riikidest, pole ka Eesti veel normaal olu-
deni jõudnud. Praegusaja üheks tunnusmärgiks on tarvitajate
madal ostuvõime. Sellega arvestades müüme meie oma kaupa-
sid mitte ainult kohemaksetava raha eest, vaid ka kuuliste
järelmaksudega, tahtes sellega tarvitajaile tarvisminevate as-
jade omandamist kergendada. Järelmaksu peale ostes ei tundu
ost kukrulle liig koormavana.

Meie maksutingimised on järgmised :

JALGRATASTE ja ÕMBLUSMASINATE eest tuleb umbes
üks kolmandik osa kauba väärtusest kohemaksetavas rahas-
tasuda, kuna ülejäänud osa kuuviisi, iga kuu mk. 1000.—, võib
saada kustutatud. Selle võlgu jääva summa pealt ar-
vestame meie ühekorset lisamaksu 10%. Kui ostja võla
arvel rohkem kui mk. 1000.— kuus tasub, siis alaneb vastavalt
ka protsendi määr. Erilistel juhtumistel võib esimene sissemaks
ka vähendatud saada — kokkuleppe järgi.

KUDUMIS- ja KIRJUTUSMASINATE juures oleneb esimese
sissemaksu kui ka kuumaksude suurus asja väärtusest ära.
Lähemaid teateid nendes punktides anname sellekohaste järel-
pärimiste peale.

Provintsi ostjal, kes järelmaksu peale osta soovib, tuleks
ühel või teisel teel võlga kindlustada. Soovitav oleks, kui
sealne ostja ühe Tallinnas asuva käemehe leiaks, kes nõus
oleks võla eest vastutama. Isikutel, kes riigi või omavalitsuse
teenistuses, tuleks vastav tunnistus oma ülemuse käest nõutada,
kus muu seas ostja palga suurus ära tähendada tuleb. Talu
või muu varanduse omanikkudel tuleks lähemast ametiasu-
tusest väljaantud tunnistus oma varanduslise seisuga kohta
ette panna.

UNSERE VERKAUFSBEDINGUNGEN.

In Anbetracht der allgemeinen schwierigen wirtschaftlichen Verhältnisse verkaufen wir unsere Waren nicht nur gegen Barzahlung, sondern auch gegen monatliche Teilzahlungen, wodurch der Erwerb eines nützlichen Gegenstandes bedeutend erleichtert und das Budget des Käufers nicht zu sehr belastet wird.

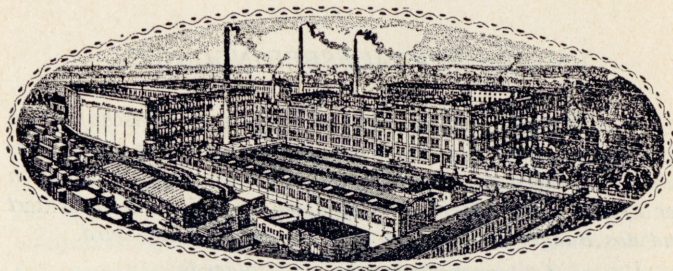
Unsere Zahlungsbedingungen sind folgende:

Für FAHRRÄDER und NÄHMASCHINEN muss ungefähr ein Drittel des Kaufwertes als Anzahlung in bar erlegt werden, während die Restsumme in monatlichen Raten zu eintausend Mark getilgt werden kann. Auf diese Restsumme erfolgt ein einmaliger Aufschlag von 10%, welcher aber bei erhöhten Monatszahlungen entsprechend ermässigt wird. In besonderen Fällen kann auch die Höhe der ersten Einzahlung, nach Vereinbarung, vermindert werden.

Bei Strickmaschinen und Schreibmaschinen hängt die erstmalige Anzahlung, wie auch die Monatsraten, von der Höhe des Wertes des Objektes ab und erteilen wir auf diesbezügliche Anfragen sofort die gewünschte Auskunft.

Bei Verkauf in die Provinz ist es wünschenswert, wenn ein in Reval wohnender Bürge namhaft gemacht werden kann. Personen, die eine staatliche Anstellung innehaben, müssen von ihrer vorgesetzten Behörde einen Ausweis darüber beibringen, mit Angabe der Höhe des Gehalts. Besitzer von Gesinden müssen von der Ortsverwaltung eine entsprechende Bescheinigung über ihr Besitztum vorstellen.

Die gekauften Sachen werden in Reval, auf Wunsch, unentgeltlich ins Haus zugestellt und bei auswärtigen Kunden übernehmen wir für unsere Rechnung die Verpackung, wie auch die Zustellung zur Bahn.

Õmblusmasinate vabrik MUNDLOS Akt. Selts, Magdeburis,

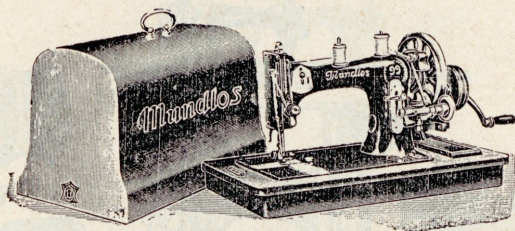
on asutatud aastal 1863. Töötades vahetpidamata, on ta oma toodangu kõrge väärtuse poolest juhtiva tegurina õmblusmasinate alal tegutsenud. Õmblusmasinad „Mundlos“ on võratu vastupidavusega, õmblevad laitmata, õhemaid ja kõige paksemaid riideid, töötades ühetasaselt ja kārata. Nende omaduste tõttu, mis ühenduses kena, maitserikka välimusega, on õmblusmasin „Mundlos“ endale ilmakuulsuse omandanud.

Iga meie poolt müüdud õmblusmasina eest vastutame meie 5 aastat, mille kohta kirjaliku garantii anname.

Die Nähmaschinenfabrik MUNDLOS Akt. Ges. in Magdeburg,

ist 1863 gegründet und hat seitdem, ohne Unterbrechung, eine führende Rolle in der Nähmaschinenbranche gespielt. — Die Nähmaschinen „Mundlos“ sind unverwüstlich, nähen die schwersten, wie die zartesten Stoffe gleich tadellos, arbeiten ruhig und geräuschlos und haben eine gediegene, schöne Ausstattung, wodurch sie sich einen Weltruf errungen haben.

Für jede von uns verkaufte Maschine geben wir eine fünfjährige schriftliche Garantie.

Õmblusmasinad kõikuva süstikuga

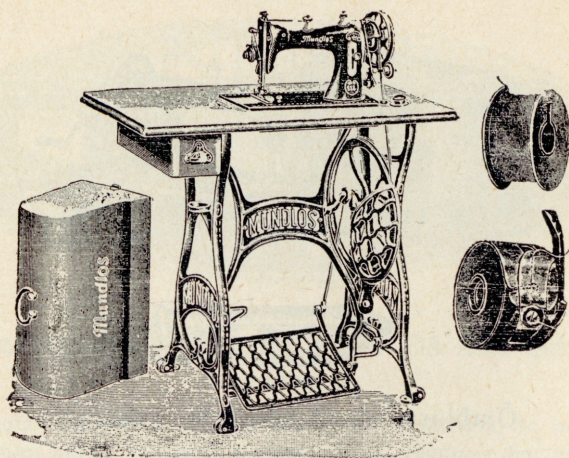
on kõige lihtsamad ja vastupidavamad ilmas, õmblevad edasi ja tagasi, ühesuguselt laitmata, nii õhukesti kui ka kõige paksemaid riideid, töötavad kergelt, peaaegu hääleta.

Käsimasin, harilik suurus, mudel 99, kastiga	Mk. 9.500.—
Käsimasin, eriti jämedama töö jaoks, mudel 100, kastiga	„ 10.500.—
Jalgmasin, mudel 100, jämedamate tööde jaoks	„ 14.500.—
Õmblusmasina jalg	„ 5.500.—

Nähmaschinen mit Schwingschiffchen :

die einfachste und dauerhafteste Maschine der Welt, näht feine wie die gröbsten Stoffe, näht vor- wie auch rückwärts gleich tadellos, arbeitet leicht und fast geräuschlos.

Für Handbetrieb, gewöhnl. Grösse, Modell Nr. 99, mit Kasten	Mk. 9.500.—
Für Handbetrieb, speziell für gröbere Arbeiten, Modell Nr. 100	„ 10.500.—
Für Fussbetrieb, speziell für gröbere Arbeiten, Modell Nr. 100, mit Kasten . . .	„ 14.500.—
Fussgestell für Handmaschinen	„ 5.500.—

Õmblusmasin ümmarguse pooliga,

(tsentraalpooliga), uuem mudel, õmbleb edasi ja tagasi, ühesuguselt laitmata peenemaid ja tugevamaid riideid, üliluluste, väga vastupidav ja töötab hääleta. Õmbleb ja tikib. Täielik kunstikkimise õpetus hinnata.

Käsimasin kastiga	Mk. 12.000.—
Jalgmasin	” 15.500.—
Jalg- ja käsimasin kastiga	” 17.000.—

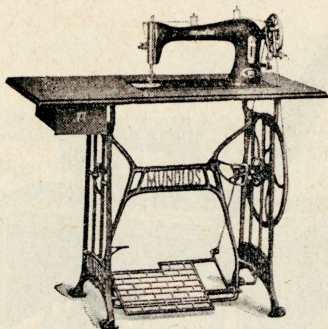
Undis! Kõik tsentraalpooliga õmblusmasinad on varustatud ühe allalastava transportööriga, mille tõttu vajadus ära langeb üht erilist tikkimise pisteplaati tikkimise ja riideõmblemise jaoks tarvitusele võtta.

Nähmaschine mit Zentralschiffchen.

neuestes Modell, näht tadellos die feinsten, wie stärksten Stoffe, wunderschöne Naht, ist überaus dauerhaft und arbeitet geräuschlos. Näht vor- wie rückwärts und stickt. Unterweisung im Kunststicken, voller Kursus unentgeltlich.

Für Handbetrieb, mit Kasten	Mk. 12.000.—
” Fussbetrieb, mit Kasten	” 15.500.—
” Hand- und Fussbetrieb, mit Kasten	” 17.000.—

Neuheit! Alle Zentralschiffchen Nähmaschinen haben einen versenkbaren Transporteur, wodurch die Benutzung einer besonderen Stickstichplatte für Stick- u. Stopfarbeiten wegfällt.

Õmblusmasin tsentraalpooliga.

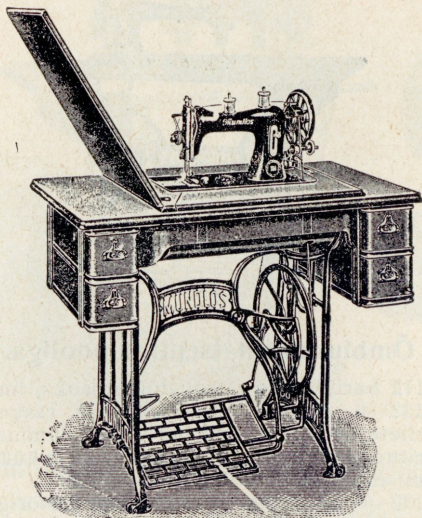
	Mk.
Mudel 112 harilikkude rätsepatööde jaoks, hind	17.500.—
„ 132—6 vaipade, keskmiste ja raskete riiete, drelli, kergema purjeriide, kummee-ritud ja impregneeritud kangaste ja kütüri-miserätikute õmblemiseks, hind . . .	20.000.—
„ 132—8 (rulljalaga ja ratastransportööriga) nahksäärte valmist. ja nahateppijaile, hind	22.000.—

Mudel nr. 132 on kurv-(köver) lõngakang asendatud liigend-lõngakangiga. Sellega on saavutatud märksa suurem õmblemise kiirus palju vähema masina kulutamisega. Suurem kiirus minutis on jalgmasinal 1000 pistet ja jõuga aetaval masinal 2200 pistet.

Nähmaschine mit Zentralschiffchen. Mk.

Modell 112 für gewöhl. Schneiderarbeiten. Preis	17.500.—
„ 132—6 für Steppdecken, mittelschwere & schwere Konfektion, Drell, leichtes Segeltuch, gummierte und imprägnierte Stoffe und Schenertücher. Preis . . .	20.000.—
„ 132—8 für Schäftefabrikation u. Ledersteppe-rien, mit Rollfuss u. Radtransporteur. Preis	22.000.—

Bei Modell 132 ist der Kurvenfadenhebel durch einen Gelenkfadenhebel ersetzt. Hierdurch wird eine wesentlich höhere Nähgeschwindigkeit erreicht u. trotz dieser findet eine ungleichlich geringere Abnutzung der Maschine statt. Die Höchstleistung beträgt bei Fussbetrieb 1000 Stiche, bei Kraftbetrieb 2200 Stiche in der Minute.

Õmblusmasin ümmarguse (tsentraal-)pooliga.

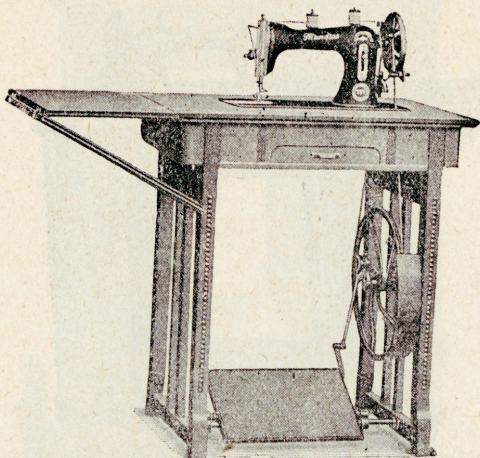
Mehhanism ja üldine kirjeldus nagu lhk. 10. Masin allastav, lukk-klapiga. Mõlemil küljel 2 tõmbesahtlit.

Täielik kunsttikkimise õpetus maksuta.
Jalgmasina hind . . . . . Mk. 20.000.—

Nähmaschine mit Zentralschiffchen.

Mechanismus und Beschreibung wie auf Seite 10. Diese Maschine ist zum Versenken des Kopfes eingerichtet u. mit einer Verschlussklappe versehen. An den Seiten befinden sich je 2 Schubkasten. — Voller Kursus im Kunststicken unentgeltlich.

Preis für Maschine mit Fussbetrieb . . . . Mk. 20.000.—

Õmblusmasin ümmarguse (tsentraal-) pooliga.

Mehhanism ja üldine kirjeldus nagu leheküljel 10. Masin on allalastav, kahekordsete lauaklappidega, nagu ülal kujutatud. Väga elegantselt väljatöötatud.

Täielik kunsttikkimise õpetus maksuta.

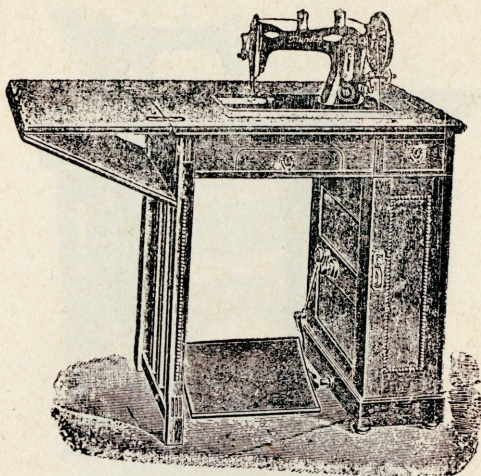
Jalgmasin, hind . . . . . Mk. 22.000.—

Nähmaschine mit Zentralschiffchen.

Mechanismus und allgemeine Beschreibung wie auf Seite 10. Die Maschine ist zum Versenken des Kopfes eingerichtet und hat eine doppelte Tischplatte, welche aufgeklappt werden kann, wie obige Abbildung zeigt. Ausstattung sehr elegant.

Voller Kursus im Kunststicken unentgeltlich.

Preis für Maschine mit Fussbetrieb . . . Mk. 22.000.—

Õmblusmasin ümmarguse (tsentraal-) pooliga.

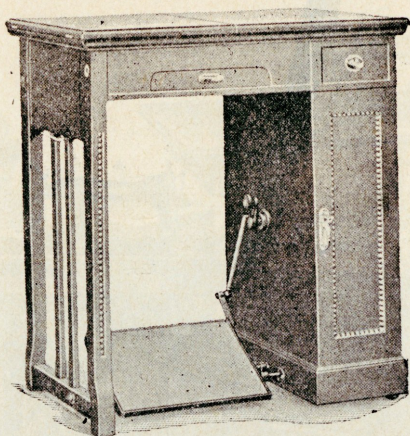
Mehhanism ja ehituslaad nagu leheküljel 10 kirjeldatud. Masin allalastav. Kahekordsete lauaklappidega, mis lahtivõetult masinale kena, soliidse, massiivse laua kuju annavad, missugune kohaseks ilustuseks igale toale on (vaata lehekülg 15).

Täielik kunstikkimise õpetus maksuta.
Käsi- ja jalgmasinana tarvitata, hind . . Mk. 26.000. —

Nähmaschine mit Zentralschiffchen.

Mechanismus und Beschreibung wie auf Seite 10. Die Maschine ist zum Versenken des Kopfes eingerichtet und bildet durch Zurücklegen der doppelten Tischplatte einen überaus eleganten, soliden, massiven Tisch, wie auf Seite 15 abgebildet, welcher direkt zur Zierde eines jeden Zimmers dienen kann.

Kunststickereiunterricht unentgeltlich.
Preis der Maschine für Hand- und Fussbetrieb Mk. 26.000. —

Eelpool pildistatud ja kirjeldatud masin allalastult. Tarvitav kui laud.

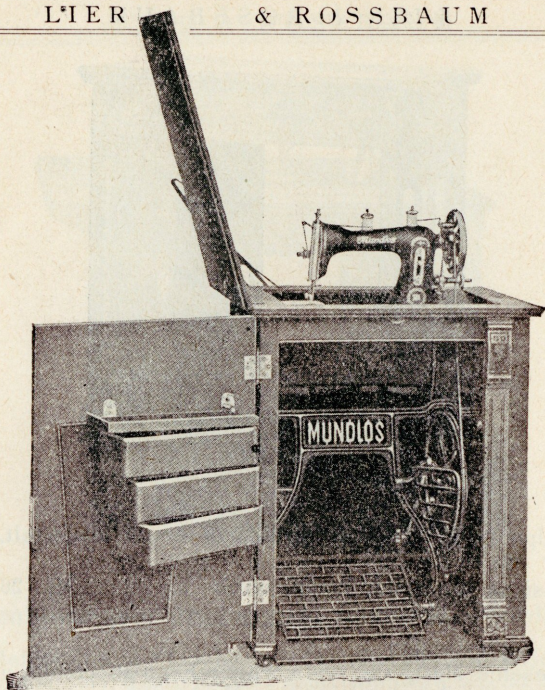
Käsi- ja jalgmasin, kompleetselt . . . . Mk. 26.000.—

Dieselbe Maschine, wie vorhergehend abgebildet und beschrieben, mit herabgelassenem Mechanismus, so als Tisch zu benutzen.

Für Hand- und Fussbetrieb, komplett . . Mk. 26.000.—

Alati saadaval: tikkimise siidi ja kunstiidi kõikides värvides, tikkimise lõnga D. M. C., tikkimise rõngaid, || nõelu, õlikanne, õli, kruvikeerajaid, süstikuid jne. ||

Beständig auf Lager: Stickseide & Kunstseide aller Farben, Stickgarn D. M. C., Stickrahmen, Nadeln, Oelkannen, || || || || Oel, Schraubenzieher, Schiffchen usw. || || || ||

Viimane uudis!

Õmblusmasin ümmarguse pooliga kapis.

Kaant avades tuleb masin automaatselt nähtavale ja on kohe tarvitamisvalmis. Kapp on väga elegantselt väljatöötatud, võtab väga vähe ruumi ja on kohaseks ilustuseks igale toale.

Täielik kunsttöökimise õpetus maksuta.

Kirjeldus ja mehhanism nagu leheküljel 10.

Hind kompleetselt (tarvitav käsi- ja jalgasinana) Mk. 32.000.—

Letzte Neuheit!

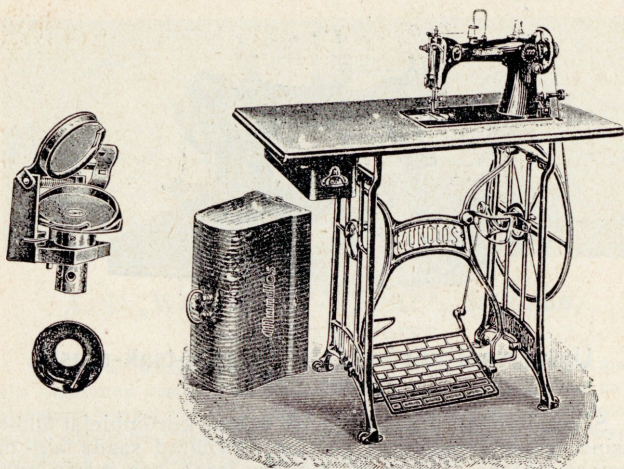
Nähmaschinen mit Zentralschiffchen, im Schrank.

Beim Heben des Deckels kommt die Maschine automatisch zum Vorschein und ist gleich gebrauchsfertig. Der Schrank ist höchst elegant ausgestattet, nimmt wenig Platz ein und kann jedem Zimmer als Zierde dienen.

Unterricht im Kunststicken unentgeltlich.

Beschreibung und Mechanismus wie auf Seite 10.

Preis komplett, für Hand- u. Fussbetrieb Mk. 32.000.—

Rotatsioon-kiirõmblusmasin nr. 222. (Keerleva käiguga).

Viimane uudismudel, iseäranis suure hoorattaga. Võimaldab ligi 50% tööaja kokkuhoidmist ja on eriti eelistatud töötubade poolt, pesu, põlde, riiete jne. õmblemiseks. Kõikide osade keerleva käigu tõttu ei kulu pea sugugi.

Terve ilma poolt tunnustatud kui praktilisem tuleviku masin.

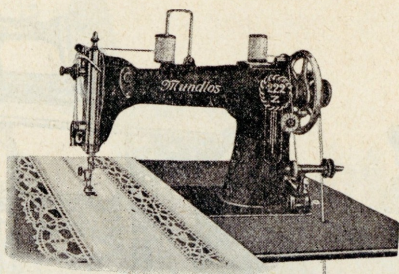
Hind jalgmasina eest . . . . . Mk. 16.000.—

Rundgreifer Schnellnähmaschine Nr. 222.

Das allerletzte Modell, mit besonders grossem Schwungrad, ergibt fast 50% Zeitersparnis. Besonders bevorzugt von Werkstuben, zum Nähen von Wäsche, Schürzen, Kleidern usw. Durch die rotierende Bewegung aller Teile ist eine Abnutzung fast ausgeschlossen.

Die von der ganzen Welt als praktischste anerkannte Zukunftsmaschine.

Preis der Maschine für Fussbetrieb . . . Mk. 16.000.—

Universaal-kiirõmbleja- ja tsik-tsak-masin. Mudel 222 Z.

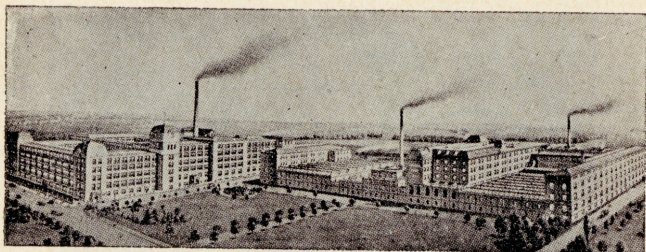
See universaal-masin ühendab eneses kiirõmblejat õmblusmasinat tsik-tsak-masinaga ja võib tarvitatud saada jalg- ning mootormasinana. Lihtsa pööranguga laseb see masin ennast õmblusmasinast tsik-tsak-masinaks muuta. Tsik-tsak masinana on ta tarvitatav pitside õmblemiseks kardinatele, pesule, riie-tele, kleitidele jne., igasuguste riie kokkuõmblemiseks, nõö-ride ja paelte pealeõmblemiseks, ning igasuguste teiste üle-ääre- ja pealeõmbluste jaoks.

Hinnad: Jalgmasin . . . . . Mk. 22.000.—
Mootormasin ühes mootoriga . . . . . „ 32.000.—

Universal-Schnell-Näh- und Zick-Zack-Nähmaschine. Modell 222 Z.

Diese Universal-Maschine vereinigt eine schnellnähende Nähmaschine mit einer Zick-Zack-Nähmaschine und kann für Fussbetrieb, wie auch für Einzel-Motorbetrieb eingerichtet werden. Durch einen einfachen Handgriff kann die Nähmaschine in eine Zick-Zack Maschine umgestellt werden. — Als Zick-Zack Maschine dient sie zum Annähen von Spitzen an Gardinen, Wäsche, Kleider, Blusen usw. zum Aneinander-nähen und Besetzen aller möglichen Stoffe, zum Aufnähen von Kordeln, Band usw., zum Beketteln von Kragen & Manschetten, wie auch für Applikationsarbeiten.

Preis für Fussbetrieb . . . . . Emk. 22.000.—
„ „ Motorbetrieb, mit Motor . . . . . „ 32.000.—

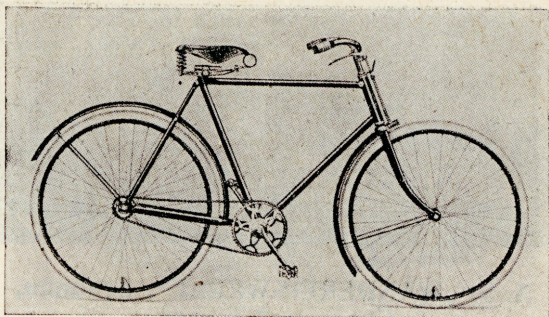
A.-S. „WANDERER-WERKE“, Schönau, Chemnitz'i juures.

„Wanderer“ tehased on üks vanematest erivabrikutest omal alal ning on endile õigustatult ilmakehksuse ära teeninud. „Wanderer“ jalgrattad on juba aastakümned niivõrd tuntud, et nende omaduste paremuste allakriipsutamine ülearune olla tohiks. Tahaksime veel eriti allakriipsutada, et „Wanderer“ tehased tänava välja lasksid ühe täiesti uue silmapaistva mudeli, mis meie aastakümnete kogemuste põhjal, meie maa nõuete ja teede olude kohaselt täiendatud. Selle mudeli raam, mis välismuhvidega varustatud, on veelgi kõvendatud kurbliid ja pedaalid massivimalt valmistatud ja sadulad topelt spiraal vedru- dega varustatud, kusjuures käik, nagu ennegi, mägiv-kergeks jäänud on. Nüüdne „Wanderer“ uus mudel rahuldab kindlasti ka kõige nõudlikumat ja hel- litatud ostjat, kuna asjatundjad temast sõna tõsisest mõttes vaimustatud on. Paljud kiitusekirjad on selle tõenduseks.

Fabriksansicht der „WANDERER-WERKE“, A.-G. Schönau bei Chemnitz.

Die „Wanderer-Werke“ sind eine der ältesten deutschen Spezialfabriken und geniessen einen wohlverdienten Weltruf. — Die Fahrräder „Wanderer“ sind seit Jahrzehnten derart bekannt, dass eine Hervorhebung deren Vorzüge sich eigentlich erübrigt.

Besonders betonen möchten wir jedoch, dass die W. W. in diesem Jahr ein vollständig neues, ganz hervorragendes Modell herausgebracht haben, welches speziell nach unserer jahrelangen Erfahrung für die hiesigen schweren Wege gebaut worden ist und jetzt absolut allen, auch den verwöhntesten Ansprüchen, genügen wird. — Der Rahmen ist noch weiter verstärkt, mit Aussenmuffen versehen, die Kurbeln & Pedale sind massiver gehalten und die Sättel mit Doppelspiralen versehen, wobei der Gang der gleich leichte geblieben ist. Das „Wanderer“ Fahrrad stellt jetzt das Ideal eines jeden Kenners dar, — was die unzähligen Dankschreiben zur Genüge beweisen. —

„WANDERER“, mudel nr. 8.

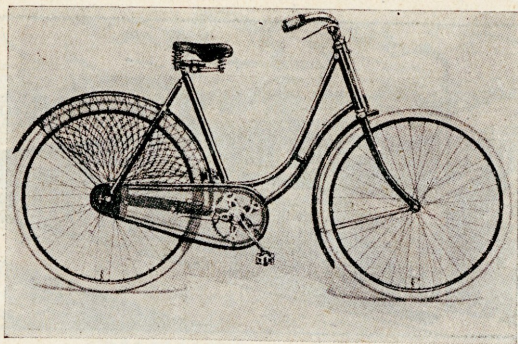
Uuem inglise mudel, eriti tugeva, pika raamiga välismuhvidega, sügavläikivalt mustaks emailitud ning joontega kaunistatud, rehvid nikeldatud, porilauad emailitud või nikeldatud, kahvlid nikeldatud peadega, vabajooks „Torpedo“ astepiduriga, esimene ratas käsipiduriga, paremat sorti kummid $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, eriti tugev sõidusadul, massiivsed kurbliid ja pedaalid, raami pump, suur kena ketiratas, tüür alla või ülesse painutatud, riistatask ühes tarvetega ja kell. Raamikõrgus 22, 24 ja 26“.

Hind . . . . . Mk. 14.500.—
 Nikeldatud porilaudade eest lisamaks . . . . . „ 400.—

„WANDERER“, Modell Nr. 8.

Neuestes englisches Modell. Besonders starker Rahmen, massive Kurbeln und Pedale. Ausstattung: Langer, moderner Rahmen, mit Aussenmuffen, schwarz, Hochglanzemaille, mit Linien verziert, Felgen „Wedgewood“, vernickelt, Schutzbleche schwarz oder vernickelt. — Gabeln mit vernickeltem Kopf und Enden, Torpedofreilaufnabe mit Rücktrittbremse, zweite Bremse für das Vorderrad, beste Sorte Pneumatik $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, besonders starker Tourensattel, Rahmenpumpe, grosses hübsches Kettenrad, Lenkstange nach unten oder nach oben gebogen, Werkzeugtasche mit allem Zubehör und Glocke. — Rahmenhöhe 22, 24 oder 26“.

Preis . . . . . Mk. 14.500.—
 Für vernickelte Schutzbleche erfolgt ein
 Aufschlag von . . . . . „ 400.—

„WANDERER“, mudel nr. 9.

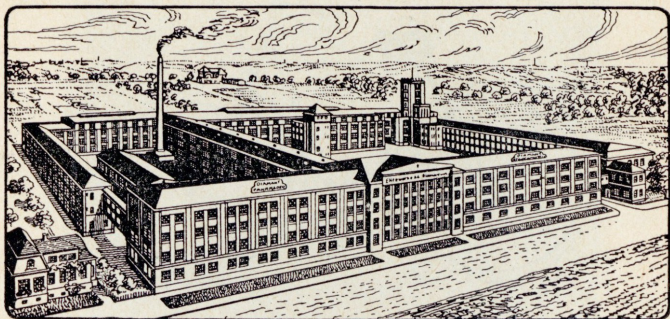
Uuem inglise mudel. „Wanderer“ naisterahva jalgratas erineb meeldivalt teistest omasugustest oma elegandi, ilmeka välimusega ja oma puhta, täpse töö poolest. Olles väga kerge käiguga, mis daamidele üpris tähtis, on ta ühel ajal võrratu vastupidav. Oma tuldise ehituse ja varustuse poolest sarnaneb kõnes olev jalgratas eelpool kirjeldatud „Wanderer“ meeste-rahva jalgrattale; juurde tulevad vaid elegant kleidikaitsevõrk ja ketikast. Raam on välismuhvidega kõvendatud. Raami kõrgus: 20, 22 ja 24”.

Hind kompleetselt . . . . . Mk. 15.500.—
 Nikeldatud porilaudade eest lisamaks . . . . . „ 400.—

„WANDERER“, Modell Nr. 9.

Neuestes englisches Modell. Das „Wanderer“ Damenrad unterscheidet sich von allen anderen Fabrikaten durch seine gediegene, elegante Form und sonstige Ausstattung und bietet bei leichtestem Gang, was für Damen überaus wichtig ist, auch volle Gewähr für absolute Dauerhaftigkeit. — Die allgemeine Ausstattung ist wie bei vorher beschriebenen Herrenrad, nur noch mit elegantem Kleiderschutz (Netz) und Kettenkasten. — Der Rahmen ist durch Aussenmuffen verstärkt. — Rahmenhöhe: 20, 22 und 24”.

Preis kompl. . . . . Mk. 15.500.—
 Für vernickelte Schutzbleche erfolgt ein
 Aufschlag von . . . . . „ 400.—

Arvestades oma ostjate soovidega ja jälgides meie kodumaa rattasõitjate maitset valmines meil otsus, veel üht Saksa jalgratast müügile võtta, nimelt tuntud jalgratast „Diamant“, „Elite-Diamant“-tehastest, Siegmars i/S. Loodame, et meie sellega meie lugupeetud ostjate soovidele igas suunas oleme vastu tulnud.

Meil müügil olev „Diamant“-jalgratas on meie näpunäidete järele eriti tugevalt ehitatud, eesmärgiga, teda meie rasketele teedele kohandada; ta on peale selle ilmeka, elegantse välimusega ja kerge käiguga. Võidusõitudel jalgratastel on suurem osa võituseid viimastel aastatel „Diamantil“ saavutatud.

Auf besonderen Wunsch vieler unserer Kunden haben wir uns veranlasst gesehen noch ein weiteres deutsches Fahrrad in den Handel zu bringen und zwar das berühmte Fahrrad „Diamant“, der „Elite-Diamant-Werke“, Siegmars i/S, so dass wir nunmehr glauben, allen Geschmacksrichtungen unserer geehrten Kundschaft Rechnung getragen zu haben.

Das „Diamant“ Fahrrad ist speziell nach unseren Angaben für die hiesigen schweren Wegen gebaut und ist nicht nur dauerhaft, sondern auch leicht im Gang und elegant in der Ausstattung. Auf dem „Diamant“ Fahrrad sind in den letzten Jahren die meisten Rennen gewonnen worden.

„DIAMANT“, mudel nr. 39.

Raamid ja mudakaitsjad tumemustalt, sügavläikivalt emailitud, joontega kaunistatud, rehvid nikeldatud, vabajooks „Torpedo“ ühes jalgpidiriga, eesratas käsipidiriga, esimest sorti, randiga kummid, $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, kena suur ketiratas, käsitüür alla või üles painutatud, nahksete käepidemetega, kahvli pea ja otsad nikeldatud, pedaalid kandiliste kummidega, eesratas etteulatava mudakaitsjaga, raamipump, kell, riistatask ühes tarvete komplektiga, raam ja kahvlid sisemuhvidega kõvendatud. Raami kõrgus 22, 24, 26“.

Mudel nr. 39, raami pikkus 68 sm, hind Mk. 13.500.—
Nikeldatud porilaudadega Mk. 300.— kallim.

„DIAMANT“, Modell Nr. 39.

Ausstattung: Rahmen und Schutzbleche tiefschwarz, Hochglanzemaille, mit Linien verziert, Felgen „Wedgewood“ vernickelt, Torpedofreilaufnabe mit Rücktrittbremse, zweite Bremse auf das Vorderrad, erste Sorte Pneumatik, $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, Wulst, elastischer, besonders starker Tourensattel, mit Doppelspiralfedern, hübsches grosses Kettenrad, Lenkstange, nach unten oder nach oben gebogen, Gabelkopf und Enden vernickelt, Gummiklotzpedale, nach vorn verlängertes Schutzblech, Rahmenpumpe, Glocke, Werkzeugtasche mit allem Zubehör. Rahmen und Gabel sind durch Innenmuffen verstärkt. Rahmenhöhe 22, 24 und 26“.

Modell Nr. 39, Rahmenlänge 68 cm, Preis Mk. 13.500.—
Für vernick. Schutzbleche Aufschlag Mk. 300.—

„DIAMANT“, mudel nr. 54.

Inglise mudel välismuhvidega!

Raamid ja mudakaitsjad sügavmusta läikega, rohelistest joontega kaunistatud, rehvid „Wedgewood“ nikeldatud, vabajooks „Torpedo“ jalgpiduriga, eesratas käsipiduriga, kummid randiga — esimest sorti, $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, eriliselt tugev, elastiline sõidusadul topelt spiraal-vedrudega, kena suur ketiratas, käsitüür alla või üles painutatud, nahast käepidemetega, kahvli pea ja otsad nikeldatud, pedaalid kandiliste kummidega, eesratas etteulatava mudakaitsjaga, raamipump, kell, riistatask ühe komplekt tarvetega, raam välismuhvidega kõvendatud. Raami kõrgus 22, 24 ja 26“.

Hind Mk. 14.000.—

Nikeldatud porilaudadega Mk. 300.— kallim.

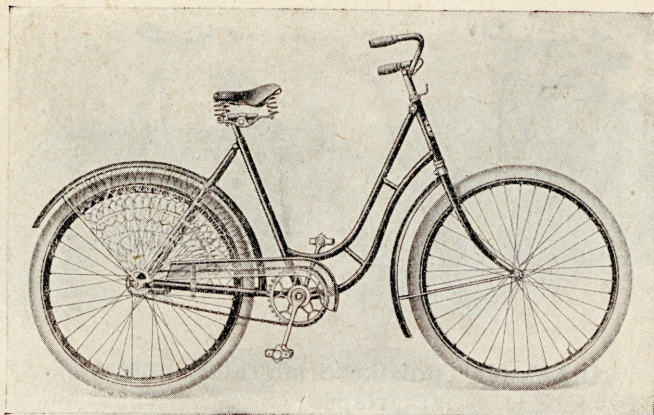
„DIAMANT“, Modell Nr. 54.

Englisches Modell mit Aussenlötung!

Ausstattung: Rahmen und Schutzbleche tiefschwarz, Hochglanz, mit Linien abgesetzt, Felgen „Wedgewood“, vernickelt, Torpedofreilaufnabe mit Rücktrittbremse, zweite Bremse auf das Vorderrad, erste Sorte Pneumatik, $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, Wulst, elastischer, besonders starker Tourensattel, mit Doppelspiralfedern, hübsches grosses Kettenrad, Lenkstange nach unten oder nach oben gebogen, Gabelkopf und Enden vernickelt, Gummiklotzpedale, nach vorn verlängertes Schutzblech, Rahmenpumpe, Glocke, Werkzeugtasche mit allem Zubehör. Rahmen durch Aussenmuffen verstärkt. Rahmenhöhe 22, 24 und 26“.

Preis Mk. 14.000.—

Für vernick. Schutzbleche Aufschlag Mk. 300.—

**„DIAMANT“, naisterahva jalgrattad,
mudelid 50-a ja 55.**

Raamid ja mudakaitsjad mustad, sügavläikivad, joontega kaunistatud, rehvid „Wedgewood“ nikeldatud, vabajooks „Torpedo“ jalgpiduriga, eesratas käsipiduriga, kummid randiga, esimest sorti, $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, suur elastiline sadul topelt spiraalvedrudega, käsitüür alla või üles painutatud, nahast käepidemetega, kahvli pea ja otsad nikeldatud, pedaalid kandiliste kummidega, kena kleidi kaitsevõrk, tselluloiid ketikast, raami-pump, kell, riistatask tarvetega. Raami kõrgus 53 ja 57 sm.

Hind mudeli 50-a eest, sisemuhvidega . . Mk. 14.500.—

„ „ 55 „ välismuhvidega . . „ 15.000.—

Nikeldatud porilaudadega Mk. 300.— kallim.

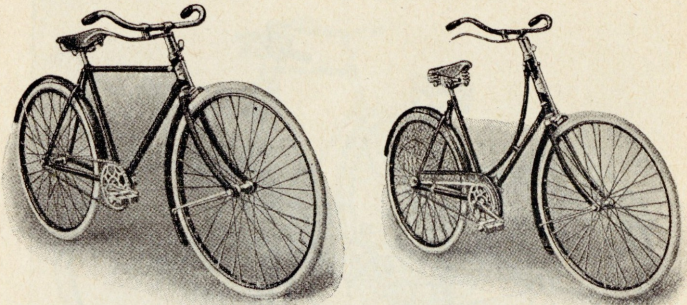
„DIAMANT“, Damenräder, Modelle 50-a u. 55.

A u s s t a t t u n g: Rahmen u. Schutzbleche schwarz, Hochglanz, mit Linien abgesetzt, Felgen „Wedgewood“ vernickelt, Torpedofreilaufnabe mit Rücktrittbremse, zweite Bremse auf das Vorderrad, erste Sorte Pneumatik, $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, Wulst, elastischer, grosser Sattel mit Doppelspiralfedern, Lenkstange nach oben gebogen, Gabelkopf und Enden vernickelt, Gummiklotzpedale, hübsches Kleiderschutznetz, Zelluloid-Kettenkasten. Rahmenpumpe, Glocke, Werkzeugtasche mit allem Zubehör, Rahmenhöhe 53 und 57 cm.

Preis für Modell 50-a mit Innenmuffen . Mk. 14.500.—

„ „ 55 „ Aussenmuffen . „ 15.000.—

Für vernickelte Schutzbleche Aufschlag Mk. 300.—

„DIAMANT“ poisikese jalgratas, mudel 52.
„ tütarlapse „ „ 53.

Nimetatud jalgratas on sama tugeva ehitusega kui täiskasvanutele.

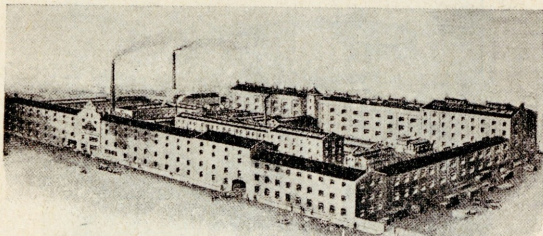
Varustatud: raam ja kahvlid mustaks emailitud, joontega kaunistatud, põiad ja porilauad nikeldatud, „Torpedo“ vabajooks jalgpiduriga, eesratas käsipiduriga, 1-sorti kummid $26 \times 1\frac{1}{2}$ 48 sm raamikõrguse juures, elastiline sõidusadul, juhtraud üles painutatud, tiiv-pedaalid, raamipump, kell, riistask ühes tarvilise kompl. riistadega, raami kõrgus 48 ja 43 sm.

Poisikese jalgratas, hind . . . . . Mk. 11.500.—
 Tütarlapse „ „ . . . . . „ 11.750.—

„DIAMANT“ Knabenrad, Modell 52.
„ Mädchenrad, „ 53.

Das Rad ist ebenso stark gebaut, wie für Erwachsene.
 Ausstattung: Rahmen und Gabeln schwarz emailiert, mit Linien abgesetzt, Felgen und Schutzbleche vernickelt, „Torpedo“ Freilaufnabe mit Rücktrittbremse, zweite Bremse auf das Vorderrad, erste Sorte Pneumatik $26 \times 1\frac{1}{2}$ bei Rahmenhöhe von 48 cm. und $24 \times 1\frac{1}{2}$ — bei Rahmenhöhe von 43 cm, elastischer Sattel, Lenkstange nach oben gebogen, Flügelpedale, Rahmenpumpe, Glocke und Werkzeugtasche mit allem Zubehör. Rahmenhöhe: 48 und 43 cm.

Knabenrad, Preis . . . . . Mk 11.500.—
 Mädchenrad, „ . . . . . „ 11.75 .—

Inglise jalgrattad.

Pea üldiselt on ekslik arvamine maad võtnud, et kõik, mis „Inglis“ nime-tatakse, üheväärline sellega on, mis „hea“ all arvatakse. Lugu pole põrmugi nii. Endi mitmeaastaste kogemuste põhjal teame meie, et on ka olemas inglise vabrikuid, kes alaväärtuslist kaupa valmistavad või jalgrattaid ehitavad, mis küll vastavad suurepäralistele inglise teedele, meie rasketes teeludes aga su-gugi kõlbulikum pole.

Eelpooltoodut arvesse võttes, oleme hoolega ringi vaadanud, et leida heade hulgast kõige paremat, ning põhjaliku järelekaalumise järele olemeegi võt-nud üleilma kuulsa ja igalpool tuntud vana „SWIFT“ vabriku esituse.

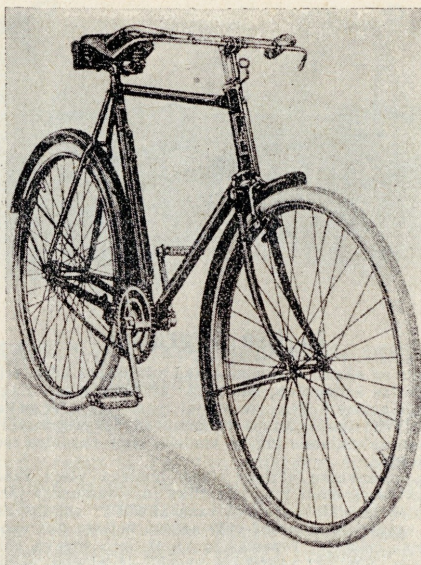
„SWIFT“ vabrik on asutatud 1859 aastal, sellega üks vanemaid vabrikuid ilmas ja valmistab omal ajal Venemaa jaoks eriliselt tugeva ehitusviisiga jal-grattaid; kasutades „SWIFT“ vabriku kogemusi sellel alal, oleme ka meie ras-kete teelude kohaselt valmistatud rattad tellinud, missugust jalgratast ideaa-lina võtta tuleb, sest oma hiigla tugevuse juures on „SWIFT“ rattal mängiv-kerge jooks, erineb kõigist oma sihvaka elegantse kuju poolest ja omab kõik need iseäraldused, mis ka kõige nõudlikumat ostjat rahuldab. Kes „SWIFTI“ näinud — ostab ka tema!

Englische Räder.

Fast allgemein ist die irrtümliche Meinung verbreitet, dass „englisch“ gleichbedeutend mit „gut“ sei, das ist aber keineswegs der Fall, denn, wie wir aus jahrelanger Erfahrung wissen, gibt es auch recht viele englische Fabri-ken, die minderwertige Ware liefern oder Räder bauen, die wohl für die eng-lischen vorzüglichen Wege genügen. für die hiesigen schlechten Wege aber ab-solut untauglich sind.

Es war deshalb nötig gründlich Umschau zu halten, um vom Guten das Beste zu wählen und da haben wir uns, nach reiflicher Ueberlegung entschlossen die Vertretung der alten weltberühmten Fabrik „SWIFT“ zu übernehmen, die seit 1859 existiert und als führend in der ganzen Welt anerkannt ist. —

Die Fabrik „SWIFT“ hat Jahrzehnte lang für Russland Fahrräder beson-ders starker Konstruktion gebaut und fussend auf diese Erfahrung war es der Fabrik möglich ein den hiesigen Verhältnissen angepasstes Fahrrad zu kon-struieren, welches als ideal zu bezeichnen ist. — Das „SWIFT“ Rad ist nicht nur unerreicht dauerhaft, es hat auch einen spielend leichten Gang, ist rassig in der Form und hat ein gediegen elegantes Aussehen, so dass es den verwöhn-tensten, anspruchvollsten Fahrer befriedigen muss. — Wer „SWIFT“ gesehen, der kauft es.

„SWIFT“ meesterahva jalgratas, mudel „Imperial“.

Raam välisjootmisega, kõige paremast inglise terasest, sügav-mustaks emailitud ja joontega kaunistatud, porilauad nikeldatud, ehk emailitud, „Wedgewood“ põiad, „Eadie“ vabajooks jalg-piduriga, eesratas käsipiduriga, tugevad klotspedaalid, kummid „Dunlop“ $28 \times 1\frac{3}{4}$ ”, elastiline sõidusadul topelt spiraal-vedrudega, riistatask ühes tarvilise kompl. riistadega, raamipump, kell, juhtraud etteehitusega, kergelt alla painutatud. Raamikõrgus: 22”, 24” ja 26”.

Hind . . . . . Mk. 17 500.—

„SWIFT“ Herrenrad, Modell „Imperial“.

Der Rahmen, mit Aussenlötlung, besteht aus bestem englischen Stahl, ist feinst emailliert, Hochglanzemaille und mit Linien elegant abgesetzt, die Schutzbleche schwarz emailliert oder vernickelt, Felgen „Wedgewood“, Freilaufnabe „Eadie“ mit Rücktrittbremse, zweite Bremse am Lenker, Gummiklotzpedale, Bereifung „Dunlop“ $28 \times 1\frac{3}{4}$ ”, Sattel auf Schienen, mit Doppelspiralen, Rahmentasche mit allem Zubehör, Rahmenpumpe, Lenker leicht nach unten gebogen, mit Vorbau, Glocke. Rahmenhöhe: 22”, 24” und 26”.

Preis . . . . . Mk. 17.500.—

„SWIFT“ naisterahva jalgratas, mudel „Imperial“.

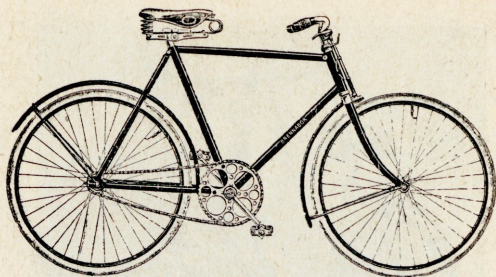
Üldine ehitusviis ja varustus nagu eelkirjeldatud meesterahva jalgrattal, ainult veel kleidikaitse võrguga ja kinnise ketikastiga.

Hind . . . . . Mk. 18 500.—

„SWIFT“ Damenrad, Modell „Imperial“.

Die allgemeine Ausstattung wie vorherbeschriebenes Herrenrad, nur noch mit Kleiderschutznetz und geschlossenem Kettenkasten.

Preis kompl. . . . . Mk. 18.500.—

Jalgratas „Coventry“.

Täielikult inglise osadest! Võrratu vastupidavusega!

Raam välismuhvidega, sügavläikivalt mustaks emailitud, joontega kaunistatud, rattapöiad nikeldatud, vabajooks „Eadie“ jalgpiduriga, esimene ratas käsipiduriga, parimat sorti kummid $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, randiga mudakaitsjad mustaks emailitud, joontega kaunistatud, tugev elastiline sadul, tüür üles- või allapoole painutatud, riistatask tarbeasjadega, raamipump hoidjatega ja kell.

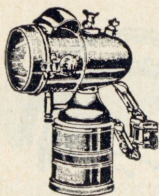
Meesterahva jalgratta hind	Mk. 16.500.—
Naisterahva	„ 17.500.—
Lisamaks nikeldatud mudakaitsjate eest	„ 300.—

Fahrrad „Coventry“.

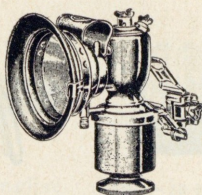
Ganz aus englischen Teilen! Ueberaus dauerhaft!

Rahmen, mit Aussenmuffen, schwarz emailliert, Hochglanz, mit Linien abgesetzt, Felgen vernickelt, Freilaufnabe „Eadie“ mit Rücktrittbremse, zweite Bremse auf das Vorderrad wirkend, beste Sorte Pneumatiks, $28 \times 1\frac{5}{8}$ “, Wulst, (ohne Draht), Schutzbleche schwarz emailliert, mit Linien verziert, starker, elastischer Sattel, Lenkstange nach unten oder nach oben gebogen, Werkzeugtasche mit Zubehör, Rahmenpumpe mit Halter und Glocke.

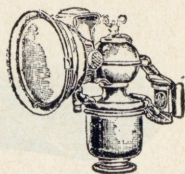
Herrenrad Preis	Mk. 16.500.—
Damenrad	„ 17.500.—
Vernickelte Schutzbleche teurer	„ 300.—

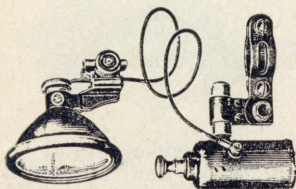
„Torpedo“ — la-
tern läätsaga.
Mk. 650–900.—

Latern nr. 539
kumera klaasiga
Mk. 600.—
läätsaga „ 675.—

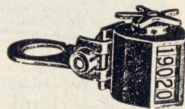
Laternad mitmesu-
gustes mudelites ja
suurustes alates
Mk. 400.— kuni
Mk. 1650.—

Jalgratta elektr.-dünamo —
lamp Mk. 1600.—

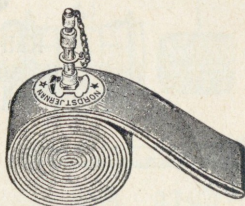
Riistatask
Mk. 250.—
kuni 350.—

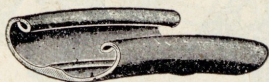
Kilomeetrimõõtjad,
harilik Mk. 300.—
kuni 450.—
topelt Mk. 950.—

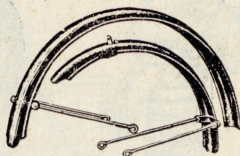
Priima jalgratta mantlid, saksa
hollandi ja inglise, $28 \times 1\frac{1}{2}$,
 $28 \times 1\frac{5}{8}$ ja $28 \times 1\frac{3}{4}$ ” randiga
ja traadiga, alates Mk. 500.—
kuni Mk. 800.— Traadiga
M. 100.— odavam.

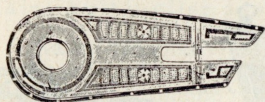
Priima jalgratta sisekummid
saksa, hollandi ja inglise,
 $28 \times 1\frac{1}{2}$ ”, $28 \times 1\frac{5}{8}$ ” ja $28 \times 1\frac{3}{4}$ ”,
alates Mk. 200.— kuni Mk. 325.—

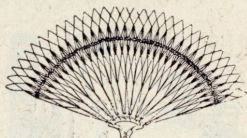
Pöiad, nikeldatud, alates
Mk. 450.— kuni Mk. 600.—
Emailitud . . Mk. 250.—

Mudakaitsejad, kompl.
mustad . . . Mk. 275.—
nikeldatud. . . „ 375.—

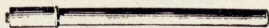
Ketikastid
Mk. 350.— kuni Mk. 800.—

Kleidikaitse-võrgud
Mk. 200.— kuni Mk. 400.—

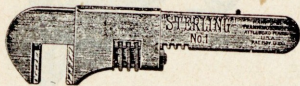
Kahvlid, emailitud,
Mk. 500.— kuni 1200.—
Uudis vedrukahvel Mk. 1800.—

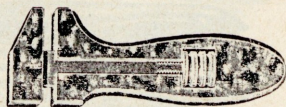
Pumbad, igasugused, nikeldatud ja mustad, voolikuga ja ilma,
Mk. 100.— kuni Mk. 275.—

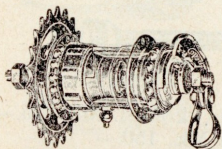
Jalgratta ketid,
saksa Mk. 45.— jalg,
inglise „ 70 ja 80.— jalg.

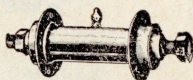
Jalgratta võtmed, inglise ja saksa,
Mk. 75.— kuni Mk. 125.—

Jalg- ja mootorratta võtmed, inglise ja saksa,
Mk. 150.— kuni Mk. 275.—

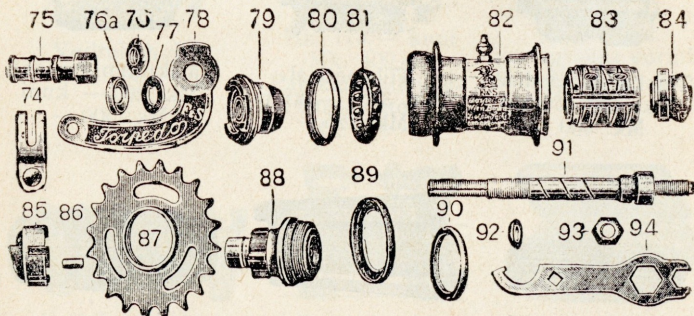
Vabajooksud:
Torpedo Mk. 1350.—
Eadie . . . 2000.—

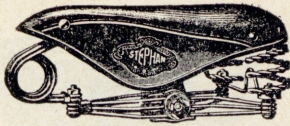
Esimene rumm,
Mk. 250.—

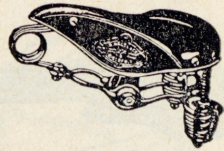
Kuulirõngad alates
Mk. 25.—
Kuulid alates
Mk. —.75

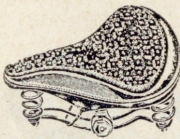
Üksikud osad „Torpedo“ — vabajooksule; täielik valik; hinnad järelpärimise peale.

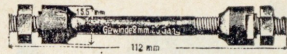
Sadulad naiste-, meesterahvastele
ja lastele,
Mk. 400.— kuni Mk. 1100.—

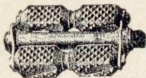
Uudis-sadul, katke-
mata,
Mk. 1000.—

Sadula katted naiste- ja
meesterahvastele,
Mk. 275.—

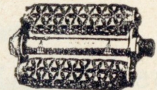
Esimene ass, kompl. Mk. 75.—
kuni Mk. 150.—
Keskmine ass, kompl. Mk. 150.—
kuni Mk. 325.—
Pedaal-ass kompl. . . Mk. 75.—

Täiskummi-pedaal,
Mk. 400.— kuni
Mk. 500.—

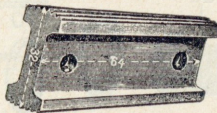
Tiib-pedaal
Mk. 325.— kuni
Mk. 425.—

Täiskummi-pedaal,
Mk. 400.— kuni
Mk. 500.—

Pedaali-kummi
Mk. 40.—,
inglis Mk. 50.—

Pedaali-kummi
Mk. 10.— kuni
Mk. 20.—

Käepidemed, tselluloiid,
kork, puust ja nahast,
Mk. 50.— kuni Mk. 150.—

Pükstehoidjad
Mk. 20.—

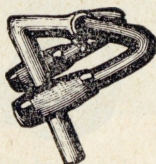
Pükstepandlad
Mk. 15.— kuni
Mk. 25.—
Uudis! lukuga
Mk. 40.—

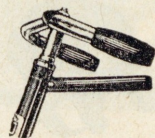
Pükstehoidjad
Mk. 10.— kuni
Mk. 20.—

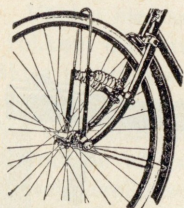
Õlikannud
Mk. 15.— kuni
Mk. 50.—

Tüürid
Mk. 750.— kuni
Mk. 950.—

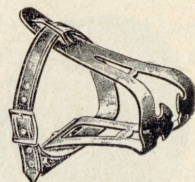
Tüürid
Mk. 400.— kuni
Mk. 850.—

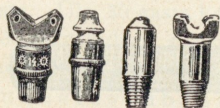
Vedrukahvlid
Mk. 600.—

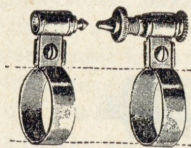
Pakikandjad
Mk. 175.— kuni
Mk. 400.—
Pakikandjad jal-
gratta alustoega
Mk. 575.—

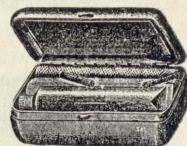
Jalahoidjad
igasugustes vormi-
des Mk. 75.— kuni
Mk. 225.—

Karbiitlambi kün-
lad Mk. 15.— kuni
Mk. 65.—

Pumbahoidjad
Mk. 25.— kuni
Mk. 80.—

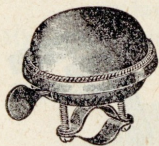
Karbikesed lappi-
mismaterjaliga,
inglise ja saksa,
Mk. 35.— kuni
Mk. 65.—

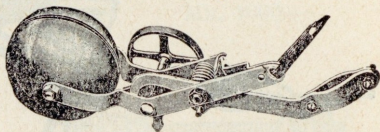
Pasunad
Mk. 175.— kuni 300.—

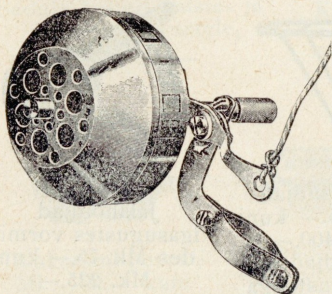
Pasunad
Mk. 425.— kuni 750.—

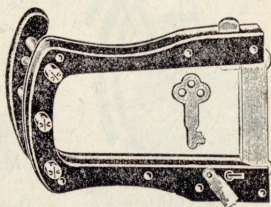
Kellad
Mk. 60.— kuni
200.—

Rattaljooksvad kellad
Mk. 175.— kuni 250.—

Sireenid
Mk. 325.— kuni 450.—

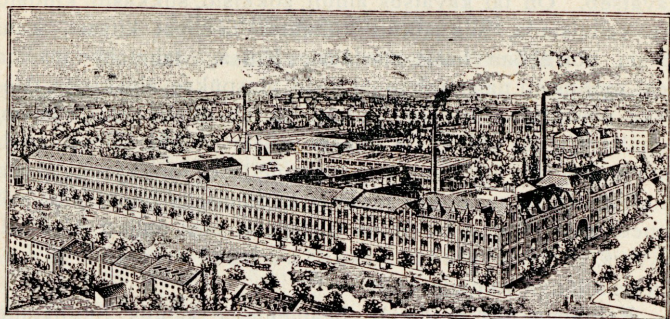
Lukud, väga
mitmesugused
Mk. 125.— kuni 400.—

Kummillim
tinatuubides
Mk. 15.— kuni 50.—

Ketimääre
Mk. 20.— ja 25.—

Ülalseisev pilt kujutab kuulsat kudumismasinate vabrikut „Claes & Flentje“, Mühlhausenis. Tähendatud vabrik, kelle ainuesitajad meie Eestis oleme, on juba aastakümneid mitte ainult meil, vaid kogu laias ilmas tuntud.

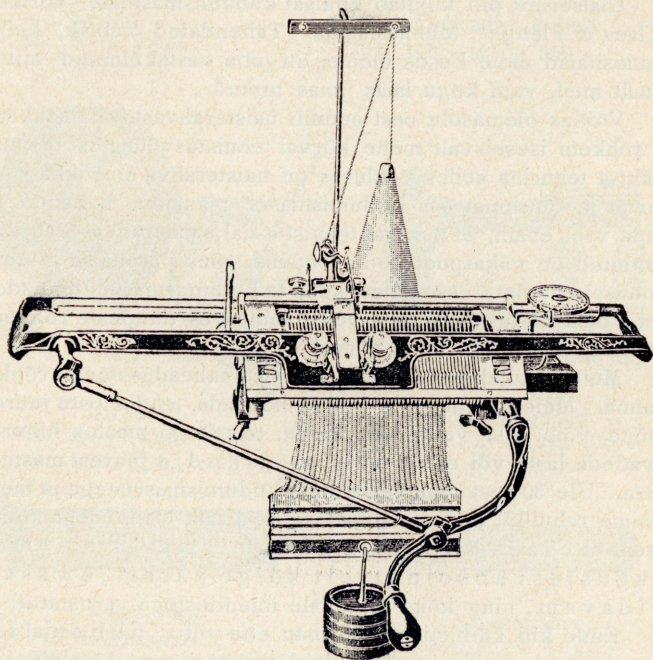
Võitlus olemasolu eest sunnib naisterahvast ikka rohkem ja rohkem iseseisvalt mehe kõrval teenistusvõimalusi otsima. Tähtsa tegurina selles võitluses on naisterahva elus ikka suuremat ja suuremat osa kudumismasin mängima hakanud ja seda veel enam, et pea igal teenistuslal naisterahvas kahjuks sunnitud on väljaspool kodu töötama, oma perenaise ja ema kohuseid hooletusesse jättes, kuna ta kudumismasinal töötades seda oma kodukoldel teha võib, seejuures tihtipeale rohkem teenides, kui mees tema kõrval.

Muidugi tuleb eestkätt kudumismasinaheaduse peale rõhku panna. Meie ei või mitte küllalt hoiatada, endid ostu juures mõne võib olla veidi odavamast, teisejärgu masina hinnast avatleda lasta või mõne mitte asjata undja juurest masinat osta. Üle 30 aasta kaupleme meie kudumismasinatega ja meie võime rahuliku südametunnistusega ja täie teadvusega kinnitada, et Claes & Flentje kudumismasin on oma sugustest absoluutselt kõige parem ja vastupidavam, ning kõigi tehniliste uuendustega varustatud.

Enne kui kudumismasina ostu ette võtta, tuleb ostjal selgusele jõuda, mida ta nimelt kudumismasina peal valmistada

kavatseb. On tal kavatsus ainult sokkisid, sukkasid, kindaid jne. valmistada, siis jätkub küllaldaselt ühest kitsast, kuni 23 sm või 27 sm laiast masinast. Kui aga tahetakse masina peal moodsaid naisterahva jakkisid, aluspükse, aluskleite, täielikke naisterahva riideid jne. kududa, siis tuleks selleks laiem, nimelt: 50, 55, või 60 sm laiuses masin valida. Ühes tuleb ostu juures üles anda, missuguses jämeduses lõnga jaoks masin ette nähtud on, s. o. kas masinat kudumiseks peenemast või jämedamast lõngast tarvitada tahetakse, sest paljud eksivad, arvates, et ühe ja sama masina peal mitmes jämeduses lõnga kududa võib.

Kahtluste korral oleme heameelega valmis huvitatuile nõuga abiks tulema.

Lõngade jämeduste tabel

ja neile vastavad kudumismasinad

Kl. 00 (Nr. 4)	9-as ja 10-nes 4-kordne,	10-est — 14-ni 5-kordne
„ 0 (Nr. 5)	10-est — 12-ni 4	„ 14-est — 16-ni 5
„ I (Nr. 6)	14-est — 18-ni 4	„ 12-est — 16-ni 3
„ II (Nr. 7)	18-est — 24-ni 4	„ 16-est — 20-ni 3
„ III (Nr. 8)	24-est — 30-ni 4	„ 20-est — 24-ni 3
„ IV (Nr. 9)	30-est — 40-ni 8	„ topeltlõng
„ V (Nr. 10)	40-est — 50-ni 8	„ „
„ VI (Nr. 11)	36-est — 42-ni 3	„ 10-est — 14-ni puuvill.
„ VII (Nr. 12)	40-est — 46-ni 3	„ „
„ VIII (Nr. 13)	45-est — 50-ni 3	„ „
„ IX (Nr. 14)	50-est — 60-ni 3	„ siid vastavas jämeduses,
„ X (Nr. 15)	60-est — 70-ni 3	„ „
„ XI (Nr. 16)	70-es 2-kordne, 2 ja 3 keerdu,	siid vastavas jämeduses.

Järelepärimistel alati soovitud kudumismasina klass ja laiust üles anda.

Alati saadaval suures väljavalikus odavate hindadega: kudumismasinat nõelad priima headuses, tekkernõelad, kammid, kerilauad, ning kõik muud kudumismasinat juure kuuluvad artiklid.

Tabelle der zu verarbeitenden Garnstärken.

Auf Kl. 00 (Nr. 4)	9-er und 10-er 4-fach,	10 bis 14-er 5-fach
„ „ 0 (Nr. 5)	10 bis 12-er 4	„ 14 „ 16-er 5
„ „ I (Nr. 6)	14 „ 18-er 4	„ 12 „ 16-er 3
„ „ II (Nr. 7)	18 „ 24-er 4	„ 16 „ 20-er 3
„ „ III (Nr. 8)	24 „ 30-er 4	„ 20 „ 24-er 3
„ „ IV (Nr. 9)	30 „ 40-er 8	„ Doppelgarn,
„ „ V (Nr. 10)	40 „ 50-er 8	„ „
„ „ VI (Nr. 11)	36 „ 42-er 3	„ 10—14-er Baumw.,
„ „ VII (Nr. 12)	40 „ 46-er 3	„ „
„ „ VIII (Nr. 13)	45 „ 50-er 3	„ „
„ „ IX (Nr. 14)	50 „ 60-er 3	„ Seide entspr. Stärke,
„ „ X (Nr. 15)	60 „ 70-er 3	„ „
„ „ XI (Nr. 16)	70 2-fach 2 u. 3 Draht,	Seide entspr. Stärke.

Bei Preisanfragen bitten wir stets die Klasse und Breite der gewünschten Maschine anzugeben.

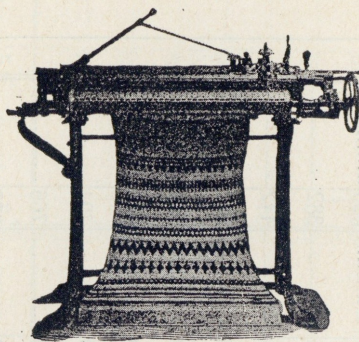
Strickmaschinennadeln bester Qualität, Deckernadeln, Kämme, Garnwinden und alles andere Zubehör in grosser Auswahl, zu billigsten Preisen, stets am Lager.

Kudumismasinate „Claes & Flentje, Mühlhausen“
HINNAKIRI.

Klassid	№	23 sm.		27 sm.		30 sm.		35 sm.		40 sm.		45 sm.		50 sm.	
		№	Hind	№	Hind	№	Hind	№	Hind	№	Hind	№	Hind	№	Hind
0	5	—	—	110	—	124	—	144	—	164	—	184	—	204	—
I	6	—	—	128	—	142	—	166	—	190	—	214	—	238	—
II	7	—	—	148	—	164	—	192	—	220	—	248	—	276	—
III	8	146	—	172	—	192	—	222	—	254	—	286	—	318	—
IV	9	166	—	192	—	212	—	252	—	288	—	324	—	360	—
V	10	182	—	214	—	242	—	282	—	322	—	360	—	400	—
VI	11	202	—	234	—	262	—	302	—	352	—	396	—	440	—
VII	12	218	—	256	—	282	—	332	—	378	—	426	—	484	—
VIII	13	232	—	278	—	308	—	362	—	412	—	464	—	516	—
IX	14	256	—	300	—	328	—	386	—	442	—	498	—	554	—

Klassid	55 sm.		60 sm.		65 sm.		70 sm.		75 sm.		80 sm.	
	Nõelte arv	Hind	Nõelte arv	Hind	Nõelte arv	Hind	Nõelte arv	Hind	Nõelte arv	Hind	Nõelte arv	Hind
0	5 224	-----	246	-----	260	-----	286	-----	306	-----	326	-----
I	6 262	-----	286	-----	310	-----	334	-----	358	-----	382	-----
II	7 304	-----	330	-----	364	-----	386	-----	414	-----	442	-----
III	8 350	-----	382	-----	416	-----	446	-----	478	-----	510	-----
IV	9 396	-----	432	-----	468	-----	504	-----	540	-----	576	-----
V	10 440	-----	480	-----	520	-----	560	-----	600	-----	640	-----
VI	11 484	-----	528	-----	572	-----	616	-----	660	-----	704	-----
VII	12 534	-----	582	-----	632	-----	670	-----	718	-----	766	-----
VIII	13 568	-----	620	-----	676	-----	728	-----	780	-----	832	-----
IX	14 610	-----	666	-----	722	-----	780	-----	836	-----	892	-----

Ülaltähendatud hinnad on maksvad masinate eest tõe lõngavedajaga. Teise lõngavedaja eest on lisamaks Mk. 5.000.—,

Jacquard-musterdamise masin

kleitide, jakkide jne. valmistamiseks igasugustes moodsates
kirjudes mustrites.

Muster-Jacquard-Maschine

zur Herstellung von Kleidern, Jacken usw. in den verschie-
densten modernen, bunten Mustern.

Kirjutusmasinate osakond.

Kirjutusmasin „CONTINENTAL“ on A.-S. „Wanderer-Werke, Schönau, bei Chemnitz“ saadus. Esimest korda ilmus ta müügile üle 25 aasta tagasi ja on seega üks vanematest saksa kirjutusmasinatest.

„Continental“ on ainukene kirjutusmasin, mis Ameerika ja Inglise konkurentsiga edukalt võistleb, nii üht kui ka teist isegi kaugele varju jättes. See ei ole liialdus ja võib kergesti tõendatud saada.

„Continental“ väärib täiesti kui tehniline ime karakteriseeritud saada. Ta on võrratu vastupidav, ta käik on kärata ja ta löök kerge, mis omab ühtlasi suurima läbilöögi tugevuse, andes meeldiva, selge kirja. Masina trükk on töö juures algest lõpuni nähtaval, kusjuures segavate paberihoidjate tööd vastavale kohale asetatud metallist joonelaud täidab.

Tähestik ja sisemised osad on klappluukikesega kinni kaetud, mis tüütavat tähestiku liikumist nägematuks teeb, närve ja silmi väsitamise eest hoides. Ka on seega sisemisele mehhanismile kaitset pakutud rutulise tolmumise vastu. Rööbasvanker ühes kirjavõlviga, niisamuti ka tähestik tõstevarrastega võib iga võhiku poolt ilma suurema vaevata välja tõstetud ja tagasi paigutatud saada, mis puhastamise juures erilise tähtsuse omab.

Peale tehniliste uuenduste ja abinõude, millega iga parim ja moodsam kirjutusmasin varustatud nagu: tagasitõmbe sõrmis, reavahede korraldaja, automaat värvilindi ümbertõstja, sõrmissulu vabastaja, regulaatorite jne., on „Continentalil“ veel üks eriline salajane sõrmiste sulgeja, millega tarbekorral tähestiku liikumatuks võib teha, seega mittekutsutud töötajale kirjutamist masina peal võimatuks tehes. Peale selle on „Continental“ kergesti käsitatava sammajaotajaga varustatud.

„Continentalil“ on 45 sõrmist 90 kirjamärgiga. Mittepassi-likud kirjamärgid võivad tarbekorral teistega asetatud saada.

„Continentali“ kirja kiirust ei või maailma kõige kiirem masinakirjutaja täielikult ära kasutada, nagu seda katsed on näidanud. Meistrivõistlustel kiirkirjutamises kirjutamismasina peal omas prl. Elli Grabov 1923 kui ka tänavu „Continentaliga“ kõrgema auhinna, nimelt

Saksamaa meistri

nimetuse. Olgu tähendatud, et nendel võistlustel pea kõik olemasolevad kirjutusmasinate tüübid esitatud olid, mille tõttu need võistlused väga ägedat iseloomu kandsid.

„Continental“ osutub seega parimaks büroomasinaks ja temale parimaks soovituseks on tema hea kuulsus tarvitajate ringkondades.

Abteilung Schreibmaschinen.

Die Schreibmaschine „CONTINENTAL“ wird seit über 25 Jahren von der A.-G. Wanderer-Werke, Schönau, bei Chemnitz, gebaut, ist also einer der ältesten deutschen Marken.

Die „Continental“ ist die einzige Maschine, die die amerikanische und englische Konkurrenz nicht nur erreicht, sondern weit überflügelt hat, was ruhig, ohne Überhebung, behauptet und leicht bewiesen werden kann.

Die „Continental“ ist sozusagen ein Wunder der Technik, sie ist unerreicht dauerhaft, hat eine schöne, scharfe deutliche Schrift, leichtesten Anschlag, bei grösster Durchschlagskraft und geräuschlosestem Gang. Die Schrift ist vom Anfang bis zum Schluss sichtbar, wobei auch die störenden Papierhalter durch ein Lineal ersetzt sind.

Die Typen sind durch eine Klapptür verdeckt, wodurch die lästigen Bewegungen der Typenhebel nicht bemerkbar und die Augen, wie Nerven, geschont werden. Auch das rasche Verstauben des inneren Mechanismus wird dadurch vermindert. Die Herausnahme und Wiedereinstellung des ganzen Wagens, wie auch der Typenhebel, kann von jedem Laien sofort und ohne jegliche Schwierigkeiten vorgenommen werden, was bei der Reinigung eine grosse Rolle spielt.

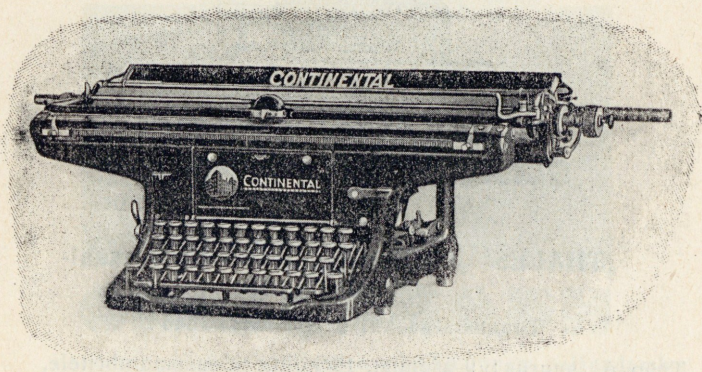
Die „Continental“ hat ausser den üblichen Vorrichtungen, wie: Rücklauftaste, Zeilenschaltung, selbsttätige Farbbandumstellung, Sperrauslösung, Anlegelineal usw. auch noch eine geheime Tastenverriegelung, um die Benutzung der Maschine durch Unberufene zu verhindern. Ausserdem ist jede „Continental“ mit einem leicht zu handhabenden, praktischen Kolonnensteller ausgestattet.

Die „Continental“ hat 45 Tasten, mit 90 Schriftzeichen und können die event. nicht passenden Typen auf Wunsch durch andere ersetzt werden.

Die Schreibschnelligkeit der „Continental“ kann, nachweislich, auch vom schnellsten Schreiber der Welt nicht voll ausgenutzt werden und hat Fräulein Elli Grabow im Jahre 1923, wie auch in diesem Jahre, die höchste Auszeichnung im Schnellschreiben, nämlich die

Meisterschaft von Deutschland

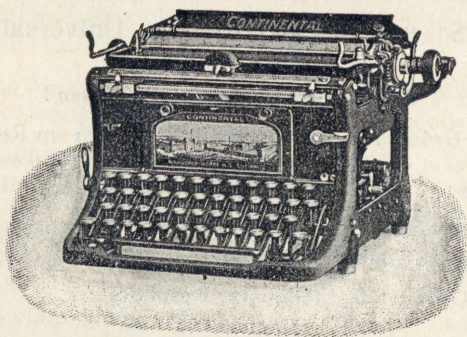
erringen können, trotz der scharfen Konkurrenz fast aller existierenden Maschinen, so dass die „Continental“ als die praktischste Büromaschine angesehen werden muss und nur bestens empfohlen werden kann.

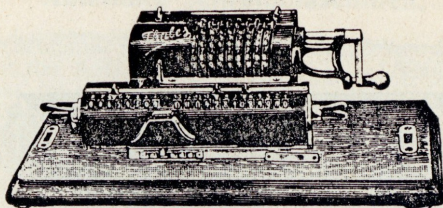

Kirjutusmasin „Continental“.

I.	suurus, kirjavaltsi laius 24 sm.,	hind . .	Mk. 45.000.—
II.	” ” ” 30 ” ”	. . .	48.000.—
III.	” ” ” 38 ” ”	. . .	51.000.—
IV.	” ” ” 46 ” ”	. . .	55.000.—
V.	” ” ” 51 ” ”	. . .	60.000.—

Kõik masinad on sammajaotajaga varustatud.
 Neljakordse detsimaal-tabulaatori eest lisamaks Mk. 4.500 —

**„THALES“ ja „WALTHER“ — Universaal-
arvemasinad!**

Tunnustatud kui parimad masinad!

Tüüp A, suurus: 9 asetajat, 13 kohta tulemusnumbritele,
8 kohta keerulugejatele,

Hinnad: „Thales“ Mk. 38.000.—, „Walther“ Mk. 32.000.—

Tüüp C, samas suuruses kümnete ülevijuga.

Hinnad: „Thales“ Mk. 48.000.—, „Walther“ Mk. 42.000.—

Tüüp B, suurus: 18 kohta tulemusnumbritele, 10 keeru-
lugejatele.

Hinnad: „Thales“ Mk. 45.000.—, „Walther“ Mk. 39.000.—

**„THALES“ und „WALTHER“ — Universal-Rechen-
maschinen!**

Die anerkannt besten Maschinen!

Type A, Grösse: 9 Einstellhebel, 13 Stellen im Resultat,
8 Stellen im Umdrehungszählwerk.

Preise: „Thales“ Mk. 38.000.—, „Walther“ Mk. 32.000. —

Type C, dieselbe Grösse, mit Zehnerübertragung.

Preise: „Thales“ Mk. 48.000.—, „Walther“ Mk. 42.000. —

Type B, Grösse: 18 Stellen im Resultatwerk,
10 „ „ Umdrehungszählwerk,

Preise: „Thales“ Mk. 45.000.—, „Walther“ Mk. 39.000.—

DER VERVIELFÄLTIGER

OPALOGRAPH

Pööret sünnitab paljundamise tehnikas uuem **paljundamise aparaat „Opalograph“**. Tema peal saab käsikirja, masinakirja ja kõiksugu joonistusi väga selgelt ja piiramata arvul paljundada, kusjuures paljundatud eksemplaarid litografeeritust milleski ei eraldu.

Originaale võib korduvalt tarvitada, mis eriti tähtis on. Üks katse võidab suuremgi kahtleja.

Epochemachend wirkt der neueste **Vervielfältigungsapparat „Opalograph“**. Auf dem „Opalograph“ kann man Handschrift, Maschinenschrift und alle möglichen Skizzen haarscharf vervielfältigen, in unbegrenzter Anzahl, wobei die Abzüge von lithographierten nicht zu unterscheiden sind. Die Originale können wiederholt verwendet werden, was ebenfalls von grösster Wichtigkeit ist. Ein Versuch überzeugt den grössten Zweifler.

Hinnad: — Preise:

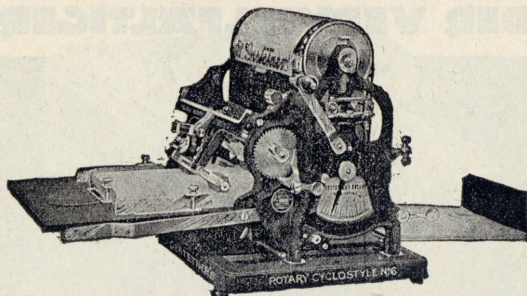
23 × 36 cm (Folio)	Mk. 12.000.—
36 × 48 cm (Doppelfolio)	„ 17.000.—
23 × 36 cm (Folio) spezial-rapid	„ 25.000.—
36 × 48 cm (Doppelfolio) spezial-rapid	„ 30.000.—

Peale selle oleme endi peale võtnud tuntud eht **„Schapirograph“**-paljundusaparatuuride esituse. — Odavad ja otstarbekohased omal kohal.

Ausserdem führen wir die weltbekannten Apparate **Schapirograph“**.

Hinnad: — Preise:

23 × 36 cm (Folio)	Mk. 3.500.—
36 × 48 cm (Doppelfolio)	„ 6.500.—

„Gestetner-Six“.

Ideaalne paljundamise aparaat.

Ainsam omal alal!

Trükib 3000 eksemplaari tunnis.

Paljundab: käsikirja, masinakirja ja igasuguseid joonistusi.

Vajalik abiriist igale asutusele ja kõigile ajaga kaasasamuvatele ärimeestele. —

Tema kõrge hinna peale vaatamata, tasub ennast lühikese ajaga ära.

Demonstreerimine maksuta.

Hind . . . . . Mk. 92.000.—

„Gestetner-Six.“

Der Ideal-Vervielfältiger!

Verblüffend einfach, bis 3000 Exemplare in der Stunde.

Vervielfältigt: Handschrift, Maschinenschrift und alle möglichen Skizzen.

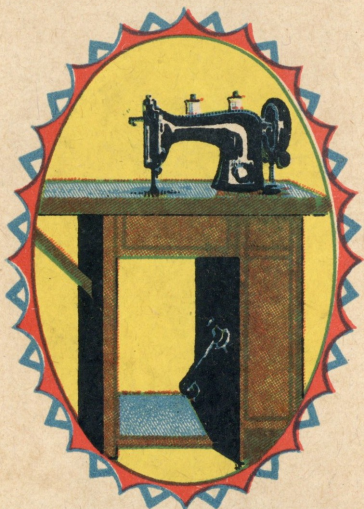
Absolut notwendig für alle Behörden und jeden neuzeitlichen Kaufmann.

Der scheinbar hohe Preis macht sich in kürzester Zeit bezahlt. —

Demonstration unentgeltlich.

Preis . . . . . Mk. 92.000.—

MUNDLOS